

Ви занепокоєні коронавірусом
КОВІД-19?

Вчимось з історії:

*Як рання церква
впоралася з двома
спустошливими
епідеміями*

... і виросла у два рази!

опубліковано до подій сьогодні

www.joelnews.org

У світлі нинішнього спалаху КОВІД-19, як християни можуть ефективно реагувати на кризу? Історія церкви може дати нам важливий урок — як зберігати спокій, піклуватися про інших та зосередитися на Божому Царстві.

У 165 році, під час правління Марка Аврелія, Римською імперією пройшла спустошлива епідемія. Деякі історики медицини підозрюють, що це була перша поява віспи на Заході. Вона була смертельною. За 15 років існування епідемії від неї померло від чверті до третини (!) населення імперії.

Потім у 251 році н.е. нова і настільки ж руйнівна епідемія вразила сільські райони й міста. Це міг бути кір, що створив подібний масовий рівень смертності. Епідемії послабили римські військові й громадські структури. Так багато людей загинуло, що міста і села Італії були закинуті й прийшли в занепад.

У порівнянні з ситуацією того часу, нещодавній спалах КОВІД-19 – не така значна загроза. Це може допомогти поглянути на речі в історичній перспективі. Як ми вже відзначали в попередньому випуску [JHI 1112](#), в сучасному світі справи йдуть набагато краще з точки зору здоров'я і тривалості життя. Медицина зробила гігантський стрибок в минулому столітті. Так що ми значно менше схильні до ризику, ніж в минулі часи.

Значна меншість

Як крихітна християнська церква в Римській імперії відреагувала на цю кризу? У 165 році християни склали лише 0.08% населення імперії, приблизно 45.000 людей. Це можна порівняти з сьогоденним християнським населенням

Афганістану, яке є одним з найнижчих у світі. До 251 році н.е. воно збільшилося до 1.9%, або 1.171.000 осіб. Християни були кількісно перевершені язичниками та діяли в уразливому місці.

Професор соціології релігії Родні Старк переконаний, епідемії, що залишили класичне суспільство зруйнованим і деморалізованим, були каталізаторами християнської віри. Темі "Епідемії, зв'язки та навернення" у своїй красномовній книзі ["Становлення християнства. Як туманний, маргінальний рух Ісуса став панівною релігією в Західному світі усього за кілька століть"](#) він присвятив цілий розділ.

Криза – це завжди можливості

Батьки церкви – Кипріян, Діонісій і Євсевій – у своїх працях говорили, що епідемії зробили великий внесок в християнську справу. Язичницькі та еллінські філософії того часу не могли дати ніякого сенсу або розради. Навпаки, християнство краще пояснювало, чому ці жахливі часи обрушилися на людство, і проєктувати обнадійливий портрет майбутнього. Віра християн робила життя осмисленим навіть на тлі раптової смерті.

Інший фактор полягає в тому, що, коли відбулося лихо, християни змогли краще впоратися з ним завдяки своїй турботі один про одного і сильним соціальним мережам, що призвело до значного підвищення коефіцієнта виживання. Таким чином, після кожної епідемії християни становили більший відсоток населення навіть без новонавернених. Таке

"чудо" привело до появи ще більшої кількості язичників в християнській вірі.

Підтверджено, що за часів біди одні релігії часто відкидаються, а нові приймаються. Іншими словами: криза - це завжди можливість, яка може бути використана або втрачена. У розпал епідемій в Римській імперії християнство довело свою ефективність. Воно стало "рухом відродження", мобілізувало людей на колективні дії, аргументувавши тим самим свою силу.

Реакція на епідемію як тест на любов

Кіпріанець, єпископ Картедж, майже зрадів великій епідемії свого часу. У 251 році він описав чуму як можливість "оновитися":

"Наскільки доречно, наскільки необхідно, щоб ця чума, яка здається жахливою і смертоносною, вишукала справедливість у всіх і кожного і досліджувала уми людські; чи добре доглядають за хворими, чи люблять своїх родичів, як їм належить, чи не залишають лікарі тих, хто страждає".

Він вмовляв своїх побратимів-християн навчитися не боятися смерті та дивитися на оточення як на тих, хто може прийняти нове життя.

Християнська доктрина — що ми можемо догоджати Богу тільки в тому випадку, якщо жертовно любимо один одного — мала революційні наслідки. У 260 році н.е. Діонісій, єпископ Олександрійський, написав довгу данину поваги героїчним

зусиллям місцевих християн, багато з яких загинули, доглядаючи за іншими. Язичники намагалися втекти з міст і відштовхувати страждальців з виразками, але християни частіше залишалися і служили.

Згідно з Діонісом:

"Більшість наших братів християн виявляли безмежну любов і відданість, не шкодували себе і думали лише один про одного". Вони, не звертаючи уваги на небезпеку, взяли на себе турботу про хворих, дбали про їхні потреби, служили їм у Христі, і разом з ними радісно пішли в безтурботну вічність. Так загинули кращі з наших братів: пресвітери, диякони й миряни, отримавши славу нагороду, тому така смерть — результат благочестя і сильної віри, може прирівнюватися до мученицької".

Створення мініатюрної благополучної спільноти

Цей християнський високоморальний характер і доброзичливість за часів кризи стимулювали зростання церкви. Через століття імператор Юліан нарікав на те, що язичницьке милосердя блідне в порівнянні з "галілеянами", тому що християни створили мініатюрну спільноту загального добробуту в імперії, де не було соціальних служб. Вчення Ісуса в Євангелії від Матвія 25:35-40 показує силу цієї нової моралі:

«Бо Я голодував був і ви нагодували Мене, прагнув і ви напоїли Мене, мандрівником Я був і Мене прийняли ви. Був нагий і Мене зодягли ви, слабував і Мене ви відвідали, у в'язниці Я був і прийшли ви до Мене. Тоді відповідять Йому праведні й скажуть: Господи, коли то Тебе ми голодного

бачили і нагодували, або спраженого і напоїли? Коли то Тебе мандрівником ми бачили і прийняли, чи нагим і зодягли? Коли то Тебе ми недужого бачили, чи в в'язниці і до Тебе прийшли? Цар відповість і промовить до них: Поправді кажу вам: що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, те Мені ви вчинили.»

Християнська Церква призначила дияконів, керівників, які мали підтримувати хворих, немічних, бідних та інвалідів. Вони були виконавцями доброї справи, вдень і вночі наглядали за тими, хто потрапив у біду, слідкували, щоб їм належним чином виділяли допомогу з церковних фондів. Оскільки християни служили не тільки своїм, а й іншим, багато язичників були зобов'язані життям своїм сусідам-християнам і приєдналися до них.

Що не вбиває, робить тебе сильнішим

Але якщо християни ризикували власним життям, доглядаючи за хворими, як же вони вийшли з епідемії набагато сильнішими?

Коли весь звичний сервіс зникає, навіть елементарний догляд за хворими значно знижує смертність. Просте забезпечення їжею і водою, наприклад, дозволяє людям, які тимчасово занадто слабкі, щоб впоратися з проблемами самостійно, вижити, а не вмирати від чужої байдужості й зневаги. Сучасні медичні експерти вважають, що це скоротило смертність на дві третини й навіть більше. Там, де смертність серед язичників досягала 30%, рівень смертності серед християн досягав лише 10%. А коли епідемія ослабла, вижило більше

християн і їх частка в загальній чисельності населення збільшилася.

Християни, які вижили після перебування в центрі епідемії, здобули імунітет, тому могли перебувати серед хворих без небезпеки зараження. В той час — без сучасних медичних знань — це вважалося дивом. Після епідемії ставлення до християн в суспільстві покращилося, а язичники, які вижили, як правило, заводили ближчі стосунки з людьми, яких вони знали як християн.

Професор Старк приходять до висновку, що дві епідемії й християнська реакція на них подвоїли число християн в Римській імперії. До 300 року н. е. християни склали 10.9% від кількості населення, а у 350 році н. е. — уже 56.5%.

Як вам такий результат коронавірусної епідемії?

Проживаючи це сьогодні

Історія може дати натхнення, але як ми застосуємо це в наш час і в нашому контексті, залежить тільки від нас. Для тих, хто шукає конкретних настанов в період коронавірусу, ми пропонуємо такі поради:

1. Зберігайте спокій

У 2 Тимофію 1:7 йдеться: “Бо не дав нам Бог духа страху, але сили, і любови, і здорового розуму (або самодисципліни).” Християнам не потрібно панікувати. Зрештою, ми живемо для Христа, Який дає нам силу робити добро іншим людям

усвідомлено. Кожен раз, коли у нас виникає спокуса піддатися страху, ми можемо зробити усвідомлений вибір реагувати з довірою та відкритістю. Молитва допомагає віддати страх Богу, почати благословляти інших і просити Бога досягти Його цілей у важких обставинах.

2. Піклуйтеся про інших

Турбота про інших починається з того, що ми слідкуємо за інформацією і дотримуємося розумних порад органів охорони здоров'я та уряду. Тимчасово утриматися від зустрічей, обіймів та рукоштовнування — мудро під час епідемії.

Але подивімося далі: як ми можемо підтримати інфікованих, або особливо вразливих — тих, хто навіть не виходить з дому, пенсіонерів чи люди з хронічними захворюваннями? Ніщо не зрівняється з доброзичливою пропозицією допомоги і розради, коли ти в біді. Церкви повинні щодня перевіряти, чи мають такі люди потребу в медичній допомозі або продуктах, і організувати це для них.

Не накопичувати більше продуктів і санітарних виробів, ніж вам необхідно — теж турбота про інших. Бо в іншому разі ви обмежуєте доступ до них людей, які можуть потребувати цих речей більше. Практикуймося в християнській дисципліні обміну. Замість того, щоб накопичувати речі, подумайте про тих, хто хворий або не виходить з дому, запитайте чого вони потребують, і зробіть все можливе, щоб вони це отримали. Ми повинні не дискримінувати когось через їхнє становище, а проявляти турботу до тих, хто найбільше постраждав від кризи.

Якщо ви живете в районі, де лікарні не справляються з кількістю пацієнтів або де люди не можуть дозволити собі платити за медичне обслуговування, допоможіть їм церквою. Церкви можуть запропонувати будівлі, людей і ресурси для загального блага. Поставмо себе на кін, у той час і у тому місці, де це найбільш необхідно.

3. Сфокусуйтеся на Божому Царстві

В Італії всі церковні служби скасовані принаймні на місяць. Яка прекрасна можливість дізнатися, що означає бути Церквою Ісуса поза зони нашого комфорту. Ми можемо виявити, що ми менше залежимо від церковних служб, ніж ми думали. Домашні групки, здається, більш стійкі до епідемій, ніж великі церкви.

Інтернет може стати хорошою платформою для організації зв'язків попиту і пропозиції. Багатьом людям навколо нас може стати в пригоді практична підтримка. Перевантажені лікарні можуть потребувати допомоги. Для натхнення ви можете подивитися наше видання [JN1160](#) про те, як ефективно християни в Ухані, Китай, відреагували на спалах COVID-19 і змусили навіть уряд посоромитися. Вони прийняли кризу як можливість для євангелізації.

Знаходження в примусовому карантині не зараженим може дати можливість пригальмувати, провести час у читанні, побути з рідними й стати більш духовно дисциплінованим. Візьмемо приклад християнки з Ухані, яка вже 48 днів перебуває в карантині, замкнена у своїй квартирі. Люди можуть виходити тільки з дозволу поліції та під наглядом.

Вона пише: "Кожен з нас бореться з образою, виною, страхом, занепокоєнням, невпевненістю — кожен на різних рівнях, кожен по-своєму".

Але з часом усе змінюється: "Наша сімейне життя ніколи не було кращим. Протягом семи тижнів ми вдома без взаємодії з зовнішнім світом, тому змушені налагодити спілкування один з одним, порозумітися, поважати простір один одного, уповільнитися і бути такою міцною сім'єю, як ніколи раніше. Протягом цього часу ми мусили покладатися на інших, щоб отримувати їжу та речі. Я з'єдналася з багатьма старими друзями. Через карантин ми спілкувалися і підтримували один одного так, як ніколи за 9 років життя тут".

В часи кризи люди шукають надію. Тож будьмо цією надією.

© [Joel News](#), all rights reserved

Вам допомогло це видання?

Підпишіться на Joel News: <https://www.joelnews.org/>

Найкращі новини на планеті. Історії про ширення Божого царства усією планетою, що надихають, доставка щотижнево на вашу поштову скриньку.

